Valtioneuvoston kanslia NEUVOSTORAPORTTI VNEUS2018-00756

VNEUS Siivola Heli(VNK) 24.10.2018

Asia
Yleisten asioiden neuvosto 16.10.2018, ml. art. 50 yleisten asioiden neuvosto

Kokous
Yleisten asioiden neuvosto 16.10.2018

Neuvosto kävi keskustelun lokakuun Eurooppa-neuvoston valmisteluista. Päätelmät annetaan muuttoliikkeestä, sisäisestä turvallisuudesta ja ulkosuhteista. Muuttoliikkeen osalta keskustelussa peräänkuulutettiin kumppanuuksien edistämistä kolmansien maiden, etenkin Afrikan maiden, kanssa. Kyberturvallisuutta ja ilmastotoimia koskevia tekstiosuuksia toivottiin vielä vahvistettavan.

Komissio antoi tilannekatsauksen Puolan oikeusvaltiotilanteesta. Tilanne ei ole parantunut. Korkeimman oikeuden tuomarien nimittämistä on jatkettu nopeutetulla menettelyllä. Komissio ehdotti, että Puolan kuulemista jatkettaisiin esimerkiksi joulukuussa. Kuulemisen jatkamista kannatettiin laajalti. Asiaan palataan seuraavaa neuvostoa valmisteltaessa.

Puheenjohtaja antoi tietoja Euroopan parlamentin Unkaria ja yhteisiä arvoja koskevasta ehdotuksesta. Menettelyä neuvostossa pohditaan tarkkaan. Unkari toimittaa neuvostolle kirjallisen vastineen, ja komissio faktuaalisen analyysin Unkaria vastaan nostamistaan rikkomuskanteista. Ajatukseen parlamentin osallistumisesta neuvoston sisäiseen menettelyyn suhtauduttiin varauksellisesti.

Puheenjohtaja antoi tilannekatsauksen tulevasta monivuotisesta rahoituskehyksestä.

EU27-kokoonpanossa pääneuvottelija Michel Barnier antoi tilannekatsauksen neuvotteluihin. Huolimatta kovasta työstä, erosopimusta ei ole saatu vielä viimeisteltyä. Haastavimmat auki olevat kysymykset ovat Irlannin ja Pohjois-Irlannin rajaratkaisu sekä se, mitä erosopimukseen liitettävässä poliittisessa julistuksessa linjataan tulevasta taloudellisesta suhteesta. Positiivista kuitenkin on, että merkittävää edistystä on saavutettu muiden erosopimuksen aiheiden osalta. Myös tulevan suhteen puitteita koskevan poliittisen julistuksen suunnittelussa saavutettiin UK:n kanssa käydyissä keskusteluissa edistystä.

Irlannin ja Pohjois-Irlannin rajaa koskevaksi vararatkaisuksi komissio on ehdottanut ns. kaksiosaista backstop-ratkaisua, joka koostuisi Pohjois-Irlantia koskevasta sääntelyn yhdenmukaistamisesta ja UK:n laajuisesta tulliratkaisusta, ml. siirtymäajan pidentäminen yhdellä vuodella.

EU:n tulee nyt pysyä rauhallisena ja rakentavana. UK:n tulee pohtia valintojaan. Sopu tulee saavuttaa viimeistään joulukuussa, jotta erosopimuksen ratifioinnille UK:n parlamentissa ja Euroopan parlamentissa jää aikaa.

Neuvottelujen jatkamisesta huolimatta EU:n ja jäsenmaiden tulee varautua kaikkiin vaihtoehtoihin. Komissio suositti, että varautumistyötä tehostetaan.

Suomea edusti kokouksessa valtiosihteeri Samuli Virtanen.

A-kohtien luettelon hyväksyntä

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Eurooppa-neuvoston 18.10.2018 valmistelu sekä Eurooppa-neuvoston jatkotoimet

Puheenjohtaja kertoi Eurooppa-neuvoston juoksutuksesta ja kävi lyhyesti läpi päätelmätekstin. Liittokansleri Kurz antaa Eurooppa-neuvostolle tilannekatsaukset muuttoliikkeestä ja tulevasta rahoituskehyksestä (MFF). Eurooppa-neuvoston päätelmiin muuttoliikkeestä on haluttu kirjata ainoastaan uudet ja operatiiviset asiat. Sisäisen turvallisuuden osalta on vahvistettu kyberuhkien torjuntaan liittyvää tekstiä. Ulkosuhdeosiossa nostetaan esille ilmastotoimet, kestävä kehitys ja EU-Arabiliitto -huippukokous. Eurohuippukokouksessa euroryhmän puheenjohtaja Centeno antaa tilannekatsauksen EMU:n kehittämisestä.

Komissio (1. varapuheenjohtaja Timmermans**)** piti tärkeänä, että päätelmätekstiin sisällytetään kolmasmaayhteistyö, erityisesti Pohjois-Afrikan kumppanien kanssa. Sisäisen turvallisuuden osalta komissio pitää tärkeänä, myös viimeaikaiset iskut huomioon ottaen, kyberdiplomatian työkalupakin kanssa edetään nopeasti. Demokraattisten vaalien turvaamiseksi täytyy tehdä kaikki mahdollinen. Komissio tukee myös vahvan, yhteisen EU viestin välittämistä ilmastotoimien merkityksestä.

Muuttoliikkeen osalta keskustelussa korostettiin (ml. Suomi) kesäkuun 2018 Eurooppa-neuvoston päätelmien toimeenpanoa sekä tarvetta edetä yhteisen turvapaikkajärjestelmän (CEAS) uudistamisessa ja palautuspolitiikan tehostamisessa.

Muuttoliikkeen ulkoisen ulottuvuuden osalta melkein kaikki delegaatiot (ml. Suomi) toivoivat yhteistyön vahvistamista lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa sekä kumppanuuksien vahvistamista Afrikan maiden kanssa ylipäätään. Joissakin puheenvuoroissa tuettiin komission esitystä viitata erityisesti Pohjois-Afrikan kumppaneihin. Meripelastustoimien (SAR) ja maihinnousujärjestelyjen osalta peräänkuulutettiin (ml. Suomi) ratkaisuja. Osa toivoi, että päätelmiin lisättäisiin myös laillinen maahanmuutto.

Sisäisen turvallisuuden osiossa haluttiin (ml. Suomi) edelleen vahvistaa kyberuhkiin vastaamista koskevaa tekstiä. Keskustelussa kommentoitiin myös komission tekemien uusien esitysten kuten Euroopan syyttäjäviraston (EPPO) ja Euroopan raja- ja merivartioviraston (Frontex) mandaattien muuttamista/laajentamista. Yhteisen rajaturvallisuusstandardin (*common border standard*) osalta keskustelussa nostettiin esille, että asiaa voitaisiin tutkia. Päätelmissä ei kuitenkaan tulisi vielä mennä tätä pidemmälle.

Useat jäsenvaltiot (ml. Suomi) toivoivat, että päätelmien *ilmastotekstiä* vielä vahvistettaisiin.

Puolan oikeusvaltiotilanne – tilannekatsaus

Puheenjohtaja kertasi, miten Puolan kanssa on tähän asti edetty, ja painotti tarvetta saavuttaa edistystä.

Komissio (Timmermans) toisti pääviestinsä: Puolassa toteutettujen uudistusten systemaattisuus ja kumulatiivinen vaikutus aiheuttavat huolen siitä, että oikeuslaitoksen itsenäisyys on vaarassa. Komissio on nostanut 24.9.2018 rikkomuskanteen korkeimpaan oikeuteen ja eläkejärjestelmään liittyvistä kysymyksistä. Komissio on pyytänyt EU:n tuomioistuimelta (EUT) välitoimia jo ennen tuomiota, jotta uuden eläkejärjestelmän käyttöönoton kanssa ei edettäisi ennen tuomiota. Komissio on pyytänyt asiassa kiireellistä menettelyä.

Timmermans totesi, että uusien virkojen täyttäminen Puolan korkeimmassa oikeudessa etenee edelleen nopeutetulla aikataululla. Lokakuussa on nimitetty suuri määrä uusia tuomareita. Kaksi uutta kamaria, joita komissio ja Venetsian komissio ovat kritisoineet, ovat nyt toiminnassa. Uudistuksia on toimeenpantu riippumatta Puolan korkeimman oikeuden ennakkoratkaisupyynnöstä EUT:lle ja pyynnöstä lykätä uudistusten toimeenpanoa. Lisäksi kurinpitomenettelyitä on ehdotettu niitä tuomareita kohtaan, jotka ehdottivat ennakkoratkaisun pyytämistä. Puolan korkein oikeus on tehnyt yhden uuden ennakkoratkaisupyynnön. Komissio korosti ennakkoratkaisumenettelyn tärkeyttä ja muistutti myös EUT:n hiljattain korostaneen, että tuomioistuimilla on velvollisuus pyytää ennakkoratkaisua, kun on epäselvyyttä unionin oikeuden tulkinnasta.

Komissio totesi, että koska positiivista kehitystä ei ole ollut, keskustelua on tärkeää jatkaa myös neuvoston tasolla. Puolan kuulemista voitaisiin jatkaa esimerkiksi joulukuussa.

Puola piti komission tilannearviota liioiteltuna ja selosti tilannetta muun muassa korkeimman oikeuden tuomarien nimitysten osalta.

Käydyssä keskustelussa tuettiin laajalti Puolan kuulemisen jatkamista. Seuraavan kuulemisen ajoittamisesta esitettiin näkemyksiä. Puolaan vedottiin, jotta se vastaisi komission identifioimiin huoliin. Esille nostettiin myös, että Puola on tehnyt päätöksiä, joiden vaikutuksia ei voi täysin peruuttaa. Tämä nähtiin vaikuttavan myös OSA-sektorin yhteistyöhön, kun keskinäinen luottamus heikkenee. Esille nostettiin myös tarve pohtia uusia keinoja oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseksi EU:ssa, mukaan lukien vertaisarvioinnin (*peer review*) kehittäminen.

Suomi totesi, että kuuleminen on tärkeä osa SEU 7 artiklan mukaista menettelyä. Tulee jatkaa työtä tässä asiassa. Tulisi saada konkreettisia tuloksia Puolalta.

Puola totesi olevansa valmis jatkamaan keskustelua kaikissa formaateissa.

Puheenjohtaja veti yhteen toteamalla, että asiaan palataan seuraavan neuvoston kokouksen valmistelun yhteydessä.

Unionin arvot – Unkari

Puheenjohtaja totesi Euroopan parlamentin tehneen unionisopimuksen (SEU) 7 artiklan 1 kohdan mukaisen ehdotuksen koskien Unkaria ja unionin yhteisiä arvoja. Tämä on ensimmäinen kerta, kun parlamentti käynnistää ao. prosessin, joten menettelyä neuvostossa on tärkeää pohtia tarkkaan. Myös parlamentin roolista prosessissa olisi vielä hyvä keskustella.

Käydyssä keskustelussa ajatukseen parlamentin osallistumisesta neuvoston sisäiseen menettelyyn suhtauduttiin varauksellisesti. SEU 7 artiklassa ei määrätä parlamentin läsnäolosta mitään. On huomioitava myös neuvoston työjärjestys sekä mahdollisen ratkaisun vaikutukset toimielinten väliseen tasapainoon. Esille kuitenkin nostettiin, että tulisi pohtia jonkinlaista kevyempää formaattia, jonka kautta asiassa voitaisiin tiedottaa parlamenttia ja/tai käydä vuoropuhelua sen kanssa. Tarvetta asian huolelliseen valmisteluun korostettiin. Komissiolta toivottiin faktuaalista analyysia Unkarin tilanteesta. Esille tuotiin myös huolta Unkarin tilanteesta.

Komissio totesi olevansa valmis antamaan faktuaalista tietoa Unkaria vastaan nostamistaan rikkomuskanteista.

Unkari totesi olevansa täysin sitoutunut EU:n arvoihin ja tukevansa neuvoston oikeuspalvelun arviota menettelyn osalta. Parlamentti esitti näkemyksensä jo täysistunnossaan.

Puheenjohtaja totesi ottavansa esitetyt näkemykset huomioon. Asiaan palataan Coreperissa. Unkari on luvannut toimittaa neuvostolle kirjallisen vastineen, ja komissio faktuaalisen analyysin Unkaria vastaan nostamistaan rikkomuskanteista.

Monivuotinen rahoituskehys 2021-2027 – tilannekatsaus

Puheenjohtaja antoi neuvostolle tilannekatsauksen tulevan monivuotisen rahoituskehyksen (MFF) käsittelystä. Puheenjohtaja on vienyt työtä eteenpäin. Tähän mennessä on järjestetty 13 työryhmäkokousta, joiden lisäksi MFF-kysymyksiä on käsitelty viisi kertaa Coreperissa. Myös omien varojen työryhmä on kokoontunut viidesti. Puheenjohtaja korosti, että sen tavoitteena on luoda mahdollisimman kattava yleiskuva kaikista kysymyksistä ja mahdollisista vaihtoehdoista, joista tulee keskustella poliittisella tasolla. Neuvottelulaatikon elementtien pohjalta käydään varsinaiset rahoituskehysneuvottelut. On selvää, että poliittista ohjausta tarvitaan.

Puheenjohtaja painotti, että tuleva rahoituskehys tulee olemaan jokaisen yleisten asioiden neuvoston agendalla. Euroopan parlamentti hyväksyy oman väliraporttinsa marraskuun täysistunnossa.

Komissaari Oettinger totesi lyhyessä puheenvuorossaan, että MFF-työ ollut intensiivistä. Puheenjohtaja on tehnyt paljon työtä. Samaan aikaan myös Euroopan parlamentti on tehnyt omaa työtään ja marraskuun puolivälissä kuullaan sen näkemykset rahoituskehyksen eri osa-alueista. Oettinger korosti, että budjetin tuottama EU-tason lisäarvo on keskeistä. Hän totesi myös havainneensa, että enemmistö jäsenmaista pitää koheesiota ja yhteistä maatalouspolitiikkaa merkittävinä politiikka-alueina uusien haasteiden rinnalla.

Komissaari Oettinger arvioi, etteivät 27 jäsenmaan näkemykset ole enää niin eriäviä kuin työn alkaessa. On myös havaittavissa valmiutta edetä neuvotteluissa. Muun muassa tutkijoiden, maanviljelijöiden, alueiden ja muiden EU-rahoituksesta riippuvaisten näkökulmasta olisi tärkeää, että sopu saavutettaisiin mahdollisimman pian. Jos poliittista tahtoa löytyy, rahoituskehyksestä voidaan sopia jo keväällä 2019. Oettinger piti tärkeänä, että osoitetaan Euroopan olevan vahva maanosa. Selvää on, että MFF on prioriteetti.

Ministerit keskustelivat tulevasta monivuotisesta rahoituskehyksestä myös lounaalla. Lounaskeskustelua varten puheenjohtaja oli valmistellut kaksi kysymystä. Ensimmäinen koski hallintokuluja ja sitä, tulisiko EU-budjetin modernisointi 27 jäsenen unionissa ulottaa myös hallintokuluihin. Toinen kysymys koski paremmuusperiaatetta (*excellence*) ja sen vahvistamista tulevaisuuden Horisontti Eurooppa -puiteohjelmassa. Lounaskeskusteluun osallistuivat vain ministerit.

Monivuotista rahoituskehystä koskeviin kysymyksiin palataan neuvostotasolla marraskuun yleisten asioiden neuvostossa 12.11.2018.

Muut asiat

Puheenjohtaja kertoi järjestävänsä asiantuntijatason subsidiariteettikonferenssin Itävallassa 15.-16.11.2018. Liittokansleri Kurz avaa konferenssin, jonka ohjelmassa on muun muassa asiantuntijapaneelikeskustelu. Puheenjohtaja totesi konferenssin olevan jatkoa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen toteutumista tarkastelleen komission vetämän työryhmän (*task force*) työlle sekä Itävallan panos EU:n kehittämisestä käytävään keskusteluun.

Yleisten asioiden neuvosto (art. 50)

Eurooppa-neuvoston (art. 50) 17.10.2018 valmistelu

Unionin pääneuvottelija Michel Barnier antoi tilannekatsauksen neuvotteluihin. Huolimatta kovasta työstä ja ennakkotoiveista, erosopimusta ei saatu viimeisteltyä alkuperäisessä tavoiteaikataulussa (17.10. mennessä). Positiivista on, että merkittävää edistystä saavutettiin jäljellä olevista erosopimuksen aiheista, eli sopimuksen hallinnosta, maantieteellisistä merkinnöistä ja niihin liittyvistä muista immateriaalioikeuksista sekä Kyproksen ja Gibraltarin pöytäkirjoista. Myös tulevaa suhdetta koskevan poliittisen julistuksen suunnittelussa saavutettiin UK:n kanssa edistystä.

Haastavimmat auki olevat kysymykset ovat edelleen Irlannin ja Pohjois-Irlannin rajaratkaisu sekä tuleva taloudellinen suhde, joka paljastaa perustavaa laatua olevia ristiriitaisuuksia UK:n kannoissa. Nämä ristiriidat eivät toki ole uusia ja ovat olleet keskusteluissa jo aiemmin.

Keskustelut jatkuvat tulevina viikkoina. EU-puolen tulee pysyä rauhallisena ja rakentavana. Tulee varautua samaan aikaan niin erosopimukseen kuin sopimuksettomaan eroonkin. Varautumistyötä on tehtävä sekä EU:n että kansallisella tasolla. Komissio suositti, että varautumistyötä tehostetaan.

Viitaten pääministeri Mayn 15.10. puheeseen alahuoneessa komissio luonnehti Mayta rohkeaksi ja kunnioittavansa tätä. UK:n hallituksen sisällä ja parlamentissa vaikuttaa hyvin erisuuntaisia poliittisia voimia ja UK:n viime aikojen ratkaisujen taustalla on näiden ristiriitaisten tekijöiden huomioiminen.

Komissio totesi tehtävänsä olevan unionin taloudellisten ja poliittisten intressien varmistaminen. Tässä tarkoituksessa komissio on kehitellyt kaksiosaista backstop-ratkaisua Irlannin kysymykseen. Ensimmäinen osa on Pohjois-Irlantia koskeva sääntelyn yhdenmukaistaminen tavaroiden osalta. Toinen osa olisi UK:n laajuinen tulliunioni. UK:n jakaminen kahteen eri tullialueeseen on nimittäin UK:lle hyvin vaikea ja sensitiivinen kysymys, ja UK:n laajuinen tulliunioni ratkaisisi tämän ongelman.

UK:n laajuinen tulliunioni voi kuitenkin toteutua vain tulevan suhteen yhteydessä, eikä tulevasta suhteesta voida sopia osana SEU 50 artiklan nojalla tehtävää erosopimusta. Poliittisessa julistuksessa voidaan kyllä ilmaista, että tähtäämme tulliunioniin, mutta tulevalle suhteelle tulee löytää toinen oikeusperusta. Tulliunionin hyväksyminen vie aikaa ja se voidaan hyväksyä vasta osana vapaakauppasopimusta (FTA) ja sovittaessa tasavertaisista toimintaolosuhteista ja muista asioista, kuten esim. kalastuksesta. Jotta tulliunionin perustamiselle jäisi enemmän aikaa, siirtymäkautta voitaisiin komission puolesta tarvittaessa pidentää vuodella, eli vuoden 2021 loppuun.

Pelkän Pohjois-Irlannin käsittävä vararatkaisu, ns. operationaalinen backstop (jonka mukaan ainoastaan Pohjois-Irlanti jatkaisi osana EU:n tulliliittoa ja sääntelyaluetta) olisi kuitenkin tarvittaessa käytettävissä. Se olisi vararatkaisuna viimeinen keino kovan rajan välttämiseksi.

Yksi osa Irlannin vararatkaisua on eläinperäisten tuotteiden tarkastukset UK:n ja Pohjois-Irlannin välillä. Tällä hetkellä noin 10 % eläinperäisistä tuotteista tarkastetaan, mutta kun UK:sta tulee kolmasmaa, tulee 100 % tuotteista tarkastaa, koska Irlannin saari on yksi epidemiologinen alue. Jos tulevassa suhteessa kuitenkin sovitaan vapaakauppa-alueesta ja eläinlääkintäyhteistyöstä, voidaan tarkastukset laskea 40 %:iin. UK:n mukaan tarkastukset loisivat rajan Pohjois-Irlannin ja UK:n väliin. Komission näkemyksen mukaan väite ei pidä paikkaansa: kyse on sääntelytarkastuksista. Komissio ole jakamassa UK:ta.

UK:n laajuinen tulliunioni edellyttää siis, että se hyväksytään osana tulevaa suhdetta. UK:n pääneuvottelija Dominic Raab ei voinut hyväksyä tätä ajatusta kokousta edeltävänä sunnuntaina. Komissio taas korosti, että koska tulliunioni voidaan perustaa vasta tulevassa suhteessa, tarvitaan

Pohjois-Irlantia varten vakuudeksi myös operationaalinen backstop. Tältä pohjalta työtä jatketaan lähiviikkoina.

Komissio jatkaa, rinnakkain Irlannin kysymyksen kanssa, tulevaa suhdetta koskevaa vertailutyötä UK:n tavoitteita koskevan valkoisen kirjan, Eurooppa-neuvoston suuntaviivojen ja Euroopan parlamentin päätöslauselmien pohjalta. Työssä on edistytty, mutta perustavaa laatua olevia erimielisyyksiä vallitsee erityisesti taloudelliseen suhteeseen liittyen. Tietyt valkoisen kirjan ehdotukset eivät ole EU:n hyväksyttävissä sisämarkkinoiden ja tulliunionin integriteettiin liittyvistä syistä. Osa UK:n ehdotuksista on avoimesti parhaiden palojen poimimista, kuten pääsy vain tavaroita koskeville sisämarkkinoille tai tulliunionin ja UK:n oman kauppapolitiikan yhdistelmä. Ne toisivat taloudellista etua UK:n yrityksille EU:n yritysten kustannuksella.

Komission mukaan näkemyserot voidaan yhdistää vain, jos pääministeri May tekee selkeitä valintoja ja päätöksiä siitä, miltä pohjalta lähteä viemään asiaa eteenpäin. Hän tarvitsee riittävän tuen taakseen. Lokakuun Eurooppa-neuvostolta (art. 50) komissio toivoi rauhallista, päättäväistä ja yhtenäistä viestiä. Komissio tekee parhaansa neuvotteluiden edistymiseksi ja sovun saamiseksi. Komissio ei tule tekemään mitään sellaista, joka murentaisi EU:n perusteita ja sisämarkkinoita ja neljää vapautta. Kyseessä on yhteinen vastuu myös tuleville sukupolville. Liikkumavara on rajallinen, mutta komissio toivoo, että sopu voidaan löytää lähiviikkoina.

Komissio toivoo voivansa jakaa pian annotoidun suunnitelman poliittiseksi julistukseksi. Suunnitelma olisi tiivistelmä vertailutyön tuloksista, eli siitä, missä asioissa näkemykset ovat yhteneväisiä ja missä eroavat. Kysymyksiin sovun viimeisestä takarajasta komissio vastasi, että jos EP:n ja UK:n parlamentin ratifioinnille on varattava kolme kuukautta, sovun on löydyttävä viimeistään joulukuussa.

Käydyssä keskustelussa annettiin täysi tuki komission työlle ja ilmaistiin solidaarisuutta erityisasemassa oleville Irlannille, Kyprokselle ja Espanjalle. Neuvotteluja tulee jatkaa rauhallisesti ja kaikki olivat luottavaisia, että sopu voidaan vielä löytää. Tärkeintä on nyt pitää kiinni EU27 yhtenäisyydestä. Suuntaviivat ovat hyvät ja tasapainoiset ja EU:n tulee pitää kiinni niistä. Komission mandaattia ei ole syytä muuttaa. Keskustelussa myös todettiin, että sovun etsimisestä huolimatta varautumista sopimuksettomaan eroon tulee jatkaa ja toivottiin siinä läheistä koordinaatiota EU27:n kesken.

Irlanti kiitti komissiota työstä ja tuesta ja muita solidaarisuudesta. Sopimuksettoman eron vaikutukset Irlannin saaren sisällä ja rauhansopimukselle olisivat paljon taloudellisia kysymyksiä laajempia. UK:n tulee kuitenkin pitää kiinni joulu- ja maaliskuussa kirjallisesti tekemästään lupauksesta sitoutua Irlannin ja Pohjois-Irlannin rajaa koskevaan oikeudellisesti sitovaan ja toimivaan ratkaisuun. Ratkaisu tulee sopia osana erosopimuksen oikeudellista tekstiä eikä se voi olla määräaikainen, koska määräajan jälkeisestä ajasta ei ole takeita. Irlanti tukee esitettyä ns. kaksiosaista backstop-ratkaisua, joka mahdollistaa neuvottelun UK:n laajuisesta tulliunionista. Sen lisäksi tarvitaan Pohjois-Irlantia koskeva operatiivinen backstop-ratkaisu, jota sovellettaisiin vain, jos muu ratkaisua ei myöhemmin korvaa sitä. Ideaalitilanteessa jälkimmäistä järjestelyä ei tarvitsisi ottaa koskaan käyttöön.

+++

Suomen edustajat
Valtiosihteeri Samuli Virtanen ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat	brexit, Eurooppa-neuvosto, Oikeusvaltioperiaate, Puola, Unkari, YAN Yleisten asioiden neuvosto, rahoituskehykset
Hoitaa	**OM, SM, UM, VM, VNK**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, PLM, SP, STM, TEM, TPK, TULLI, VH, VTV, YM